

Information inför examination av självständigt arbete vid Institutionen för ämnesdidaktik

Vi vill i det följande ge dig råd och information inför examinationen av ditt självständiga arbete.

Respondent är författaren till uppsatsen,

Opponent är den som granskar uppsatsen.

Examinator är den som är med på examinationen och sätter betyg.

En av avsikterna med denna form av examination, som ibland kallas ventilering och ibland opposition, är att examinationen i viss mån ska ske offentlig. Det innebär att granskningen av ditt självständiga arbete, med dess positiva synpunkter och kritik, ska ske i öppet ljus, inte i några slutna rum och därmed möjliggöra en högre grad av rättvisa.

En annan avsikt är att det kan bli ett tillfälle då uppsatsen behandlas och blir föremål för ett kollegialt samtal på ett intressant och ingående sätt. Det är inte ofta en text blir läst så noga som inför en opposition – främst av opponent och betygsättare – men även av andra deltagare. Förhoppningsvis blir det ett levande och spännande intellektuellt samtal om uppsatsen.

Nedan presenterar vi hur examinationen går till rent formellt och därefter innehållet vid examinationstillfället.

Hur går det till – formellt?

Hur bestäms att ditt självständiga arbete är klart för examination?

Handledare och student bestämmer i samråd om det självständiga arbetet är så färdigt att det kan tas upp för examination. Det rekommenderas att det är handledaren som efter en eventuell provopponering ger klartecken för att låta uppsatsen ventileras. På så vis kan utbildningsadministratören få en preliminär uppfattning om hur många som ska examineras.

Inför examinationen lägger du in ditt självständiga arbete på Athenasidan Uppsatsseminarier. Observera de datum som gäller för aktuell termin. Kursansvariga gör därefter ett schema för dagarna där det framgår när ditt arbete kommer upp, vem som är opponent och vem som är examinator. Du får i detta schema också reda på vilken uppsats du skall opponera på.

När sätts betyget?

Efter examinationstillfället har du en vecka på dig att göra enklare korrigeringar av mer formell art, innan det slutliga arbetet ska lämnas in till examinator. Examinator ska därefter sätta betyg, meddela dig och föra in betyg i Ladok. Då kan du själv se ditt betyg i Ladok.

Institutionen för ämnesdidaktik

Vad händer om du inte blir färdig?

Blir du inte färdig med ditt självständiga arbete hänvisas du till kommande ordinarie examinationstillfällen, som infaller vid mitten och slutet av terminerna. Anmälan sker via formulär på examinationssidan.

Kontakta din utbildningsadministratör för mer information: kursadmin.did@su.se.

Du ska också opponera på ett annat arbete och delta vid ytterligare två examinationstillfällen som åhörare!

Sammantaget ska du medverka en gång som opponenter och en gång som respondent samt delta vid minst ytterligare två examinationsseminarier. Alltså gäller deltagande vid ventileringsavsnitt av minst fyra självständiga arbeten. För att bli godkänd på kursen måste ditt arbete som opponenter godkännas. På själva opponeringen sätts endast betygen godkänd/icke godkänd.

Hur lång tid pågår examinationen?

Varje uppsats har 40-45 minuter till förfogande. Därefter finns tid för examinatorer och åhörarens frågor och synpunkter.

Hur går examinationen till – innehållsligt?

1. Examinator, som är ordförande vid examinationen, öppnar seminariet och ger därefter ordet till respondenten (författaren). Författaren kan peka på några språkliga eller tekniska brister som man upptäckt efter det att arbetet lämnats in och kan också dela ut en så kallad erratalista, där saker som blivit fel skrivits ned.

2. Examinator ger därefter ordet till opponenter (granskaren). Denna ska då i följande ordning behandla arbetet:

a. Först ger opponenter en sammanfattning av hela arbetet, vad det syftar till, vilka teoretiska perspektiv som använts, vilka metoder som använts, hur undersökningen genomförts och vilka de viktigaste resultaten är. Tänk på att ge en överblick av arbetet så att även de som inte läst uppsatsen förstår vad det handlar om. Detta kan ta cirka 10-15 minuter. Respondenten ska därefter godkänna, ifrågasätta eller göra tillägg till denna sammanfattning. Har opponenter uppfattat arbetet på det sätt som författaren avsett?

b. Därefter genomför opponenter den egentliga granskningen. (Vänta med formalia och språk till sist!). Gör gärna en erratalista över små formaliafel som lämnas till respondenten. Denna granskning ska göras systematiskt utifrån förslagsvis nedanstående punkter. I samband med varje punkt öppnar opponenter upp för ett samtal och låter respondenten svara på frågor som lyfts. Detta är mycket viktigt, eftersom opponeringen ska fungera som en dialog och diskussion mellan opponenter och respondent, inte som en monolog från opponenterens sida.

Här följer ett förslag hur du som opponenter kan systematisera granskningen. Tänk på att ha en positiv inställning till det arbete som lagts ned även om du finner många fel och brister:

- Börja gärna med att **diskutera syfte och frågeställningar**. Har dessa stöd i litteraturgenomgången och tidigare forskning? Är de länkade till uppsatsens teoretiska perspektiv och begrepp? Viktigt är att bedöma om arbetet har relevans för lärarprofessionen och diskutera det med författaren. Uppvisar syftet något som kan liknas vid nytänkande, det vill säga har författaren velat/försökt utforska något nytt? Är syfte och frågeställningar precist formulerade och dessutom formulerade så att de blir möjliga att besvara på ett utredande sätt? (dvs inte bara som ett ja eller nej).
 - Ta därefter itu med **forskningsbakgrunden/litteraturöversikten**. Placeras det självständiga arbetet inom aktuell forskning? Berikar litteraturöversikten arbetet? Har uppsatsen tagit med vad du kan förstå som för syftet relevant forskning? Är det något du saknar?
 - I nästa steg tar du upp **metodologiska aspekter och själva genomförandet**. Här kan du börja med frågor kring undersökningens uppläggning och genomförande för att därefter ta upp de redskap med vilka analysen ska göras (tematisk analys, fenomenografisk analys, diskursanalys etc). De punkter i den följande uppräknningen som du tycker är välgjorda och inte behöver kommenteras kan du bara ge ett positivt omdöme! De kritiska synpunkterna kan gälla: Framgår hur och när data insamlats? Hur stora mängder? Hur har författaren motiverat sina val av data och sitt urval? Stämmer intervjufrågor/enkätfrågor, observationsschema etc överens med syfte och frågeställningar? Finns en kritiskt reflekterande metoddiskussion? Hur har analysmetoden motiverats och framställts? Är den relevant för undersökningen?
 - I ytterligare nästa steg tar du upp **resultat och diskussion**. Har resultaten presenterats på ett systematiskt sätt? Har syftet uppnåtts? Besvaras frågeställningarna? Har samtliga svar redovisats eller har ett urval gjorts? Om så är fallet, redovisas det tydligt på vilket sätt det gjorts? Relateras diskussionen av resultaten till uppsatsens teoretiska utgångspunkter och till tidigare forskning? Vilka problem finns?
 - Som ett sista steg granskar du **uppsatsens språk och formalia**. De kritiska punkterna bör behandla läsbarheten (om uppsatsen är språkligt välskriven eller har språkliga brister), om citat och referenser är gjorda på ett korrekt och konsekvent sätt, om figurer och diagram är riktiga och begripliga och om litteraturlistan är skriven på ett korrekt sätt.
 - Till sist bör du göra en **sammanfattande kommentar**. Har författaren lyckats med att sammantaget uppfylla syftet och besvara sina frågeställningar? Här bör du vara noga med att peka på uppsatsens fördelar och vad den bidragit med. Därefter kan du återigen sammanfatta några av de kritiska aspekterna du funnit. Vad kunde till exempel gjorts annorlunda? Vad kan vi lära oss av uppsatsen?
3. När du är klar tar examinator över igen, ger några avslutande synpunkter och lämnar därefter över till åhörarna om dessa vill ställa några ytterligare frågor.
4. Examinator tackar de medverkande och avslutar examinationen!

Lycka till!